

From Spinning Circles to Transcendent Squares: Escaping Yavan's Deadly Attack
 חנוכה, תשפ"א

(1) שפת אמת – פרשת וישב, שנת תרמ"ו
 ...והד' מלכיות הם בחי' ע"ז ג"ע ש"ד. ולה"ר השקול נגד כולם...

(2) אור גדליהו – מועדים, חנוכה, עמ' 57 [כ.ט.] [ר' גדליה הלוי שארר זצ"ל] [1910-1979]

מהתורה ומצית המקדש החיות הפנימי, וזה נקרא שפיכת דמים, ובאמת אמרו חז"ל (ברכות) אין לור כאלוקינו אין ליי כאלוקינו שר לורה בחוך לורה שהוא כזיכול מלייר החיות הפנימי חוך ליי חילוני, והחיות הזה נמשך ממקום גבוה וקדושה כדכ' ויפח באפיו נשמת חיים ואמרו חז"ל (ספר הקנה, בראשית) ומאן דנפח מדילי קאנפת, וזהו החיות הפנימי שיש בכל איש ישראל, וכשמסלק זו הלורה הפנימיות אז נקרא שפי"ד, וזהו מה שאמרו גדול המחטיוו יוחר מהבורגו, ומבאר המהר"ל כי זה באמת הוא ענין של הריגה, שמוליא ממנו החיות הפנימי, אלא שהמצין יראה ויבין כי זה עוד גרוע מהריגה, שזה שפיכת דמים נלחי שמוליא החיות האמיתי ממנו, ולכן נקרא חכמת יון בשם חכמת חילוניות, היינו שלוקחים את החילוניות של כל דבר, ומצטלים הפנימיות של החכמה, ואת זה ראו הם להשפיע על חכמת התורה לקחת החילוניות ולצטל הפנימיות ממנו.

אותו ד' מיני רע והעדר, ומבואר שיון הוא נגד שפיכת דמים, ולפי פשטות אינו מוצן איך זה יון לשפיכת דמים, הלא יון הוא "קולטור" ויופי ובחכמי הגויים נקראת תקופת יון תקופה של חכמה וייליאה מהתקופה של פראית, ומה עינה לשפי"ד, הלא ראו להגדיל ענין החכמה ויופי הגוף ושכלול כוחות הגוף, ומה שייך זה להכיפוך להריגה ולאחיבוד כוחות האדם.

כשנתבונן בזה נראה כי יש כאן בעיה

עמוקה צמה שנקראת יון בשם שפיכת דמים, ויסוד הדבר כבר מבואר במהר"ל, כי שפיכת דמים נקרא צמה שמוליא הדם שהוא החיות הפנימי של הגוף, כי הדם הוא הנפש ומפרידו מהגוף ופרי" מוליא ומוץ החיות מתוך הגוף, וזה נק' שפי"ד ששופך דם האדם - הוא החיות הפנימי, וכל כיולא בזה כשמוליא החיות הפנימי נקראת בשם שפיכת דמים, ויסודו של יון הי' בצחינת זו כאשר ביארנו שכל מגמתה היתה להראות היופי החילוני של עם ישראל, את התורה הכתובה בשצפים לשון, ואת יופי הצית המקדש, ולמאן

אור = רז

(3) רמב"ם – הלכות כלי המקדש, פרק ח, הלכה א

בגדי כהנה שלשה מינים. בגדי כהן הדיוט. ובגדי זהב. ובגדי לבן. בגדי כהן הדיוט הם ארבעה פלים כתנת ומכנסים ומגבעות ואבנט. וארבעתן של פשתן לבנים, וחוטן כפול ששה. והאבנט לבדו רקום בצמר.

4) רמב"ם – הלכות כלי המקדש, פרק ח, הלכה ו
 מְכַנְסֵי כְהֻנִּים הַדְּיוּטִים שֶׁבָּלוּ וְאַבְנֵיטֵיהֶם הָיוּ עוֹשִׂין מִהֶן פְּתִילוֹת וּמִדְּלִיקוֹן בְּהֶן בְּמִקְדָּשׁ
 בְּשִׁמְחַת בֵּית הַשְּׁוֹאֵבָה. וְכִתְנוֹת כְּהֻנִּים הַדְּיוּטִים שֶׁבָּלוּ הָיוּ עוֹשִׂין מִהֶן פְּתִילוֹת לְמִנּוֹרֹת
 תְּמִיד:

5) משנה – מסכת סוכה דף נא.
 מתני'. מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. במוצאי יום טוב
 הראשון של חג ירדו לעזרת נשים ומתקנין שם תיקון גדול. מנורות של זהב היו שם,
 וארבעה ספלים של זהב בראשיהם, וארבעה סולמות לכל אחד ואחד. וארבעה ילדים
 מפירחי כהונה, ובידיהם כדים של מאה ועשרים לוג - שהן מטילין לכל ספל וספל. **מבלאי**
מכנסי כהנים ומהמייניהן - מהן היו מפקיעין [רש"י - ... קורעין לעשות פתילות], ובהן
היו מדליקין. ולא היה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה

6) תוספות (שם)
 מבלאי מכנסי כהנים ומהמייניהן. תימה דלא חשיב נמי כתונת שגם היא היתה של שש.

7) מסכת זבחים דף פח:
 ואמר רבי עיניני בר ששון: למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה? לומר לך:
 מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין. כתונת מכפרת על שפיכות דם שנאמר
 "[ויקחו את כתנת יוסף] וישחטו שעיר עזים, ויטבילו את הכתנת בדם" (בראשית לו, לא).

$$\text{כתונת}^1 = \text{יוסף}$$

8) פסקי תוספות – מסכת זבחים, פרק ט [המזבח מקדש], אות נד
 בגדי כהונה לא מכפרי אגופי עבירה עצמה אלא אמרצה מעות מידו לידה להסתכל בה,
 והמסתכל בעקיבה, ובני עלי ששהו קיניהן, ועל העוסק ומלוה בריבית דדמי לשפיכת
 דמים דנוטל נשמתו, והמנאפים ביד [ד"ה מכפרים, דף פח ע"ב]:

9) שלחן ערוך – יורה דעה, סימן קס, סעיף ב [גודל איסור הרבית ועד היכן צריך ליזהר ממנו]
 כל הנותן ברבית נכסיו מתמוטטים, וכאלו כפר ביציאת מצרים ובאלקי ישראל.

10) מדרש בראשית רבה – פרשה ב
 ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות, "והארץ היתה תהו" - זה גלות בבל... "ובהו" - זה גלות
 מדי... "וחושך" - זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן, שהיתה אומרת
 להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל...

11) שמות (תצוה) - פרק כח, פסוק ד ופסוקים לט-מ
 (ד) וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאַפֻּד וּמְעִיל וְכִתְנֹת תִּשְׁבֵּץ מְצַנְפֹת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בְּגָדֵי
 קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ לִי:
 (לט) וְשִׁבְצַת הַכִּתְנֹת שֶׁשׁ וְעֵשֶׂת מְצַנְפֹת שֶׁשׁ וְאַבְנֵט תַּעֲשֶׂה מְעֵשֶׂה רְקִם. (מ) וְלְבָנֵי אַהֲרֹן
 תַּעֲשֶׂה כִּתְנֹת וְעֵשֶׂת לָהֶם אַבְנֵטִים וּמִגְבְּעוֹת תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְכַבֹּד וּלְתַפְאֶרֶת.

¹ אע"פ שבכל פעם שנכתבת "כתנת" בתורה כתוב חסר "ו", הפעם הראשונה שנזכרת כתנת של הכהן בתורה כתוב "וכתנת" (כח, ד), ולכן אפשר להביא רמז עם כאן באות ו'. והבן. (מצ"ו)

12) אבן עזרא [הפירוש הארוך] – פרשת תצוה, פרק כח, פסוק לז

...ואמר הכתוב על כתנת אהרן בתחלה "וְכִתְנֶת תְּשֻׁבֵץ" (שמות כח, ד), שהיא משובצת לבדה, ולא כן כתונת בניו. והתשבץ עשוי לכבוד אהרן. וככה אמר במעשה ויתן עליו הכתונת (ויקרא ח, ז) הידועה שהיא המשובצת, ועל בניו - וילבישם כתנות (שמות כח יג), כמו ולבני אהרן תעשה כתנות (שמות כח מ). **ורב סעדיה תרגם ושבצת - תעיין. והוא כדמות צורת המטבע, מרובע עשוי בתוך העגול:**

13) של"ה הקדוש - תולדות אדם, רמזי אותיות לחתימת ההקדמה

ועתה אפרש ענין ס' וס'. הנה ס' קרוב למ"ס סתומה, רק שזו ריבועא וזו עיגולא. ויש בכאן רמז גדול, כי הנה זה **עולם העשיה**, הכולל שמים וארץ וכל צבאם, הוא **בעיגולא**, כי אנחנו רואים השמים עגולים, ועשיה רוחניית היא כח בהשמים, כמו הנשמה בגוף, על כן נרמז בס'. **ולמעלה ממנו, עולם היצירה, ששם מחנה השכינה, מיכאל גבריאל אוריאל רפאל, שלעומתם היו ארבע דגלים לישראל, כמוזכר [ב]במדבר רבה (פ"ב ס"י) ובזהר (ח"ג דף קי"ח ע"ב) ובספרי המקובלים. הנה אלו הארבע מחנות השכינה, מציירים בשכלנו ציור רוחניות, כאילו מרובעים, והם מכוונים נגד העולם, שלמעלה מהם ארבע החיות המרובעים, אדם שור נשר אריה, הנושאים הכסא.**

14) משנה מסכת נדרים – פרק ג, משנה ב

נדרי הבאי אמר קונם אם לא ראיתי בדרך הזה כיוצאי מצרים, **אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד...**

15) מסכת נדרים דף כה.

אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד. ולא? והא ההוא חויה דהוה בשני שבור מלכא, רמו ליה תליסר אורוותא דתיבנא ובלע יתהון! אמר שמואל: **בטרוף**. כולהו נחשי מיטרף. טרפי? אגבו טרוף קאמרינן.

16) ר"ן – מסכת נדרים דף כה.²

למקח וממכר - שהמוכר קורת בית הבד לחברו סתם צריך שיהא טרוף. **ובירושלמי נראה דפירש טרוף מרובע, דאמרינן התם אין מרובע בבריות...**

17) משנה - מסכת שבת, פרק יא, משנה ג

זרק לתוך ארבע אמות, ונתגלגל חוץ לארבע אמות פטור.

18) קדשי יחזקאל – מהדורא תנינא, פרשת מטות, עמ' רנו (ר' יחזקאל הלוי זצ"ל)

אבל זהו דוקא בדבר מרובע אבל אם זרק דבר עגול חייב דכיון דדרכו להתגלגל אי"כ ידע שפיר דיתגלגל חוץ לד' אמות, וא"כ נמצא דהי' מחשבתו על שיעור ד' אמות ולכן חייב. **חזינן מזה דדבר עגול דרכו להתגלגל ולא דבר מרובע. וגם זאת ידוע דכל החטאים שורשם מנחש הקדמוני שהחטיא לאדם בעץ הדעת, וזה הפיי בגמ' הנ"ל דאם יאמר אדם קונם אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד בצורת מרובע, היינו שאם יאמר אדם דאף שנפל בחטא לא יתגלגל עי"ז לעבירה אחרת, ידע שזה נדרי הבאי כי אין מרובע**

² ובנמוקי יוסף כתב וז"ל: וכבר פירשנוה לעיל טרוף דבירושלמי משמע שהוא מרובע, ואמר שראה נחש שגבו מרובע כגב קורת בית הבד שהיא מרובעת. וע"ע בפירוש הרא"ש.

מששת ימי בראשית רק שהכל עגול ויוכל להתגלגל מדחי אל דחי, ואם יאמר הא חזינן גבי יציאת מצרים אף שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה מ"מ ברגע אחת יצאו ונתקרבו עד שבאו לידי קבלת התורה, אין זה ראוי דזכותא דרבים שאני, וזה בדרך נס הי' ולא בכל יומא מתרחיש ניסא...

19) שפת אמת – חנוכה, שנת תרס"א

כשעמדה מלכות יון הרשעה להשכיחם תורתך. כי הי' להם חכמה טבעיות וזו החכמה מביא שכחת השגחת הבורא ית"ש ובנ"י נבראו להעיד על הבורא שהוא מנהיג כל הטבע. יון גי' גלגל. שהיו בקיאיין בחכמת גלגל המזלות. אבל באמת הנהגת כל הגלגל הכל עפ"י הנהגה עליונה. וכמ"ש בספרי קודש "אנכי ה' אלקיך". **אלקיך גי' גלגל (66)**. וגי' **היה הוה יהיה (66)**. שמאתו בא כל אלה הגלגלים שמתהפכין תמיד מראשן לסופן הכל לכבודו ברא להודיע שהוא ראשון והוא אחרון. וז"ש כי היא חכמתכם ובינתכם דרשו חז"ל זה חכמת חשבון המזלות. פי' שחכמי ישראל יודעין שורש כל החשבונות הללו. ולכן נקראו סוד העיבור שהוא שורש כל מהלך המזלות עפ"י הנהגה עליונה. וזו חכמה האמיתית כמ"ש הן יראת ה' היא חכמה. אבל חכמת הטבע אדרבה מביא לשכוח את הבורא. ולכן תיקנו להלל ולהודות שע"י הודאה והלל לה' על כל הדברים זה מביא הזכרון שלא להיות נטבע תוך הטבע ולבוא לשכחה. וכמ"ש ז"ל ולא שכחתי מלברכך שהברכה מביא זכרון וכמ"ש זכירה בפה:

20) הלקח והלבוב – חנוכה³, עמ' עט

הלימוד של ימי החנוכה, מרוצע תוך העיגול, לרמוז שתוך הטצע של עוה"ז, בתוך העגול, יש למעלה מן הטצע, יש כח המרוצע, וזה הוא הלימוד של ימי החנוכה, והנלחון כנגד היונים.

ויש לנו בזה הבנה קצת צמנהג ישראל תורה, לשחק עם חתיכת עץ הנקרא 'דריידעל' שהוא מרוצע, ובעת שמסבצן אותו מחמת המהירות נראה לעין כמו עיגול, ומאצדין הקרנות של המרוצע, וסוף דבר כשהוא נופל רואים שהוא צאמת מרוצע, וזה להורות לאדם

³ נדפס בכסלו, שנת תש"ע